

stemt Parti bleven udnævnt til Valgmand. Jeg vægrer mig for Resten ved at tro, at man f. Eks. ude paa Landet vilde finde, at en Mand, som gentagne Gange havde gjort sig skyldig i Vold, var egnet til og ansat nok til at blive Valgmand for sit Parti. Men det er betegnende for, hvor ringe Ret man i mange Kredse mener der tilkommer Tjenestefolk.

Skudsmaalsbogen forsvinder ifølge det forelagte Lovforslag, og i Stedet indføres et Tjenestebevis. Jeg tror, at alene den Omstændighed, at Skudsmaalsbogens Forsvinden bliver vedtagen, borttager Mærket af en Undtagelseslov, en Trællelov, i det her foreliggende Lovforslag. Det var Skudsmaalsbogen og Hustugten, som bevirkede, at man i de intelligente Tjenestefolks Kredse, blandt dem, der ønskede deres Ret, var saa utilfreds med den gamle Lov og betegnede den som en Undtagelseslov. Skudsmaalsbogens Forsvinden og Gennemførelsen af Tjenestebevis betyde i alt Fald for mig et meget stort Fremskridt. Naar jeg ser paa det i Belysning af § 2, hvor det bestemmes, at der mellem Husbonden og Tyendet kan oprettes en Kontrakt, i hvilken der kan optages Bestemmelser, som f. Eks. gaa ud paa, at Tyendet forlanger større Rettigheder, mere Fritid, end det kan faa ifølge Lovforslaget, og naar jeg henser til, at der udtrykkelig i denne Paragraf udtales, at Husbonden ikke kan borttage nogen af de Beskyttelsesbestemmelser, der findes i Lovforslaget, ser jeg ikke rettere, end at der gennem dette Lovforslag aabnes Adgang for alt Tyende, og selvfølgelig først og fremmest for det voksne Tyende, til blandt andet at organisere sig og skaffe sig flere Rettigheder end dem, Lovforslaget hjemler. Min Opfattelse af det foreliggende Lovforslag er egentlig, at det er en Slags Normalkontrakt, givet af det offentlige til Vejledning baade for den ene og den anden Part.

Til dem, der maatte ønske et fuldstændig frit Forhold, og som have arbejdet derfor, vil jeg sige, at Frihed paa dette Omraade uden nogen Art af Beskyttelsesbestemmelser selvfølgelig meget let vil føre dertil, at det næsten udelukkende bliver Husbonden, der kommer til at foreskrive, hvilken Kontrakt der skal indgaa. Jeg tvivler ikke om, at den største Del af det myndige Tyende, baade for Karles og Pigers Vedkommende, og ganske særlig da de Karle og Piger, der have bevæget sig en lille Smule omkring i Livet og ere meget dygtige, vil kunne gennemføre Kontrakter,

som i alt Fald ere langt bedre end den Ret, som hjemles dem ifølge den gamle Lov. Men jeg tvivler meget om, at f. Eks. det ganske unge Tyende paa 14, 15, 16, 17, 18 Aar, og da særlig de unge Piger, vil være i Besiddelse af den Myndighed og Kraft, som skal til, for at de kunne fastslaa, at paa de og de Arbejdsvilkaar ville de arbejde.

En meget vigtig Bestemmelse i det foreliggende Lovforslag er Paabudet om, at der skal gives Tyendet god, sund og tilstrækkelig Kost. Bestemmelsen i den gamle Lov var saa elastisk, at man har adskillige Underrets- og Overrettsdomme for, at en Husbond i kortere Tid har kunnet give sine Tjenestefolk fordærvet Mad, uden at Tyendet derfor havde Ret til at forlade hans Tjeneste. Der staar i den gamle Lov, at der ikke vedvarende maa bydes Tyendet slet eller fordærvet Kost, og jeg har personlig haft Lejlighed til i enkelte Tilfælde at erfare, at Tjenestefolk, der f. Eks. havde faaet fordærvet Mad, Kød af selvdøde Kreaturer, Flæsk med Maddiker og Orme i, og som ere gaaede til Herredskontoret for at klage over disse Forhold, have faaet den Besked, at der ikke var noget at sige dertil, naar det ikke var vedvarende, i længere Tid, de have faaet en saadan slet Kost. Bestemmelsen i Lovforslaget om, at Tyendet skal have god, sund og tilstrækkelig Kost, giver Udtryk for, for det første, at det skal være en vel tilberedt Spise, de skulle have, dernæst, at den skal være sund, selvfølgelig ufordærvet, og endelig, at den skal være tilstrækkelig. Det har været Kommissionens Opfattelse, og jeg ønsker her, netop fordi bl. a. de Forhandlinger, som føres her om denne Sag, senere ville blive hentede frem til Vejledning for, hvorledes Bestemmelserne skulle opfattes, at hævde, at i Kommissionen har man vedtaget disse knappe og klare Bestemmelser, for at man kunde sikre Tjenestefolk en paa samme Tid sund, tilstrækkelig og vel tilberedt Spise.

Her er der en Ting, som jeg og enkelte andre af Kommissionens Medlemmer have fremhævet som ønskelig, nemlig at der i Lovforslaget blev fastslaaet, at Tyendet havde Krav paa eget Bordservice. Det er vanskeligt at finde et dansk Ord, der dækker Begrebet, men hvad skulde for Resten heller være til Hinder for, at vi kunne tage det noget fremmede Ord: Bordservice? Men man har i Kommissionen ikke delt vor Opfattelse. Der er fra forskellige Sider ytret Lyst til at imødekomme os, og man har indset det rimelige og berettigede